

VEDTAK -

PROGRAM: RFFVEST
UTLYSNING: 2019_feb_Regionale offentlige prosjekt - innovasjon i kommunal sektor (2019). (Søknadsfrist 13.02.2019)

PROSJEKTNUMMER: 298964
PROSJEKTITTEL: Gründersporet: en ny introduksjonsordning for flyktninger som ønsker å starte egen virksomhet

SØKER: MELAND KOMMUNE
SAMARBEIDSPARTNERE: HØGSKULEN PÅ VESTLANDET

SØKT BELØP (i hele 1000 kr): 2 999

KOSTNADSPLAN (i hele 1000 kr)	FINANSIERINGSPLAN (i hele 1000 kr)		
Personal- og indirekte kostnader:	3 410	Egne midler	5 483
Innkjøp av FoU-tjenester:	4 736	Internasjonale midler	0
Utstyr:	0	Andre offentlige midler	0
Andre driftskostnader:	336	Andre private midler	0
		Søkes Regionale forskingsfond	2 999
Totalsum:	8 482	Totalsum:	8 482

HOVEDMÅL OG DELMÅL

Hovedmål: Å utvikle en modell for et alternativt introduksjonsprogram for flyktninger med vekt på entreprenørskap, empowerment samt funksjonell og praksisrettet norskopplæring.

Delmål (DM):

DM1: Støtte, kvalitetssikre og kontinuerlig forbedre Meland kommunes arbeid med å videreutvikle og prøve ut Gründersporet.

DM2: Dokumentere og evaluere erfaringer og resultater i form av en håndbok (Manual for et alternativt introduksjonsprogram: Gründersporet), samt gjennom flere vitenskapelige publikasjoner.

DM3: Formidle og spre resultater fra prosjektet til politikere, til ledere og ansatte i kommunale introduksjonsordninger og ved opplæringscentre, og relevante aktører i lokalt næringsliv og lokale næringshager.

DM4: Nettverksbygging gjennom arrangement av en Nordisk workshop. Invitere Oslo og Tromsø kommuner (som begge er langt fremme med tilrettelegging for entreprenørskap blant flyktninger), interesserte Vestlandskommuner, IMDI, KS, inkubatorer, sosiale entreprenører, m.m.

PROSJEKTSAMMENDRAG

Bosatte flykninger i Norge har rett og plikt til å delta på et toårig introduksjonsprogram. Forskning viser at kvaliteten og relevansen i undervisningsopplegget i dagens introduksjonsordninger varierer mellom kommunene, at resultatene på norskeksamenene etter endt introduksjonsordning er lave, og at kun seks av ti deltakere får arbeid eller kommer i studier etter endt program. I tillegg er returen til sosiale stønader relativt stor. En lite treffsikker introduksjonsordning skaper problemer på individnivå, i kommunene og mer strukturelt. For å imøtekomme dette utfordringsbildet, jobber Meland kommune nå med å utvikle et nytt og forbedret introduksjonsprogram for flyktninger: Gründersporet. Gründersporet har flyktninger med gründerambisjoner og andre kreative sjeler som sin hovedmålgruppe, og vil tilby entreprenørskapsopplæring fra dag én gjennom å bruke funksjonell og praksisorientert språkopplæring samt empowerment som arbeidsmetoder.

Dette Fou-prosjektet vil styrke og støtte Meland kommunes pågående innovasjonsarbeid gjennom å bidra til videreutvikling, utprøving, evaluering av Gründersporet. Hovedproblemstillingen er "Hvordan kan kommuner, i partnerskap med relevante aktører og med de riktige pedagogiske grepene, rigge et alternativt introduksjonsprogram for flykninger som ønsker å starte egen virksomhet?" For å svare på hovedproblemstillingen vil forskerteamet gjøre følgeforskning av Melands utviklingsprosjekt hvor kommunen vil gjennomføre et 18-måneders Gründerspor for to kull med oppstart henholdsvis høsten 2019 og høsten 2020. Fou-prosjektet vil organiseres i tre arbeidspakker og vil resultere i en håndbok og flere vitenskapelige publikasjoner, samt innlegg og kronikker av populærvitenskapelige art. Prosjektet vil også bidra til møteplasser og nettverksarbeid. Hovedmålgruppen for vårt formidlingsarbeid er aktører som jobber med å utvikle introduksjonsprogrammet og især andre kommuner vil fremme arbeidsinkludering og bedriftsetablering blant migranter.

EKSPERTPANELET SI VURDERING

Kriterium	Karakter	Kommentar*
Innovasjonsgrad	4	<p>Prosjektet skal prøve ut et alternativt introduksjonsprogram for flyktninger som ønsker å starte egen virksomhet. Søknaden retter seg mot tjenesteinnovasjon – prøve ut et nytt introduksjonsprogram, og mot organisatorisk innovasjon – samarbeide med nye aktører i gjennomføringen av opplæringen.</p> <p>Det finnes mange utprøvinger og innovasjoner som er gjennomført med bakgrunn i introduksjonsprogrammet, men entreprenørskap har i mindre grad blitt prøvd ut som en del av introduksjonsprogrammet. Sånn sett er bidrar dette prosjektet til en vesentlig innovasjon både lokalt og nasjonalt. Det er imidlertid noe uklart hva det er som faktisk skal prøves ut, om det er innlemming av entreprenørskapsopplæring i introduksjonsprogrammet, eller om det er ny pedagogisk tilnærming i gjennomføringen av introduksjonsprogrammet? Søknaden beskriver kun overfladisk hvordan utprøvingen skal integreres i (eller erstatte?) allerede eksisterende introduksjonsprogram. Det blir sagt at en skal lage et alternativt introduksjonsprogram, men det fremkommer ikke hvilke elementer innenfor introduksjonsprogrammet eller hvilke mål i læreplanen som prosjektet forholder seg til. Selv om kommunene har stor valgfrihet til hvordan de vil legge opp introduksjonsprogrammet, er det sentrale rammer en må forholde seg til. Så lenge dette ikke fremkommer tydeligere, blir det noe uklart hvordan innovasjonen i prosjektet også kan ha vesentlig betydning i nasjonal eller internasjonal sammenheng.</p> <p>Metodene som benyttes (etablereropplæringen, empowerment og praksisorientert norskopplæring) er ikke nye og har dermed liten innovasjonsgrad. Empowerment og praksisorientert norskopplæring er svært positive metoder for deltakerne, men ikke nytt. Muligheten til å velge et målrettet introduksjonsprogram er derimot nytt. Mange kommuner som tilbyr fagrettede løp, men dette er da i samarbeid med NAV. Det nye er at man kan velge et alternativt program der man har etablereropplæring i alle ledd. Søknaden beskriver ikke state-of-the-art for området. Det er gjort mange utprøvinger på feltet allerede og det er uklart hva dette prosjektet skal forholde seg til.</p>
Verdiskapingspotensial for offentlig sektor	5	<p>Prosjektet vil kunne føre til verdiskaping i form av bedre tjenester for flyktningene, ved at det blir større variasjon i tiltaksviften og dermed muligheter for mer individuell tilpasning av introduksjonsprogrammet. Dersom Meland kommune sin modell fører til økt antall deltakere som går over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram vil dette føre til reduserte sosialhjelpsutgifter, reduserte trygdeutgifter - og videre økt nytteverdi for både offentlig sektor og flyktninger som deltar i introduksjonsprogram.</p> <p>Ved å samle de ulike delene av det alternative sporet i introduksjonsprogrammet under ett tak vil man effektivisere gjennomføringen av løpet fordi det ikke krever samarbeidsavtaler med utenforstående samarbeidspartnere, for eksempel for gjennomføring av opplæring. Basert på søknaden ser det ut som om det er god faglig kvalitet på de ulike elementene Grundersporet består av. Når denne kompetansen og endelig erfaring deles i form av en håndbok og vitenskapelige artikler vil kompetansen deles og gi verdiskaping for offentlig sektor på dette området.</p>
Realisering av innovasjonen i offentlig sektor	4	<p>Planen virker realistisk og gjennomførbar, til tross for noen svakheter. Planen er overbevisende med hensyn til beskrivelse av framdrift og organisatorisk risiko. Prosjektet søkes av Meland kommune og er trygt forankret i kjernevirksomheten av kommunens tjenester. Viktige interessenter i kommunene deltar i prosjektet, noe som styrker muligheten for å lykkes med realiseringen, men det</p>

		<p>kunne styrket søknaden om den hadde hatt et større utvalg av kommuner som prøvde ut den nye metoden, og slik fikk fram større bredde og variasjon. Det er risiko for at de ikke vil klare å rekruttere nok deltakere til å kunne gjennomføre tilbudet og til å kunne gi et godt nok forskningsgrunnlag.</p> <p>Det er noen barrierer som gjør at det ikke vil være så enkelt å gjennomføre tilsvarende innovasjon i andre kommuner, for eksempel økonomiske og tidsmessige begrensninger knyttet til opplæring av lærere. Søknaden hadde styrket seg ved å reflektere litt rundt utfordringer knyttet til oversettelse og spredning av innovasjonen. Søknaden kunne tjent på å gi en beskrivelse av hvordan en vil håndtere utfordringer knyttet til for eksempel mål og regelverk for introduksjonsprogrammet. Det er noe uklart hvordan opplæringen skal gjennomføres. Risikoen for at gründersporet ikke lykkes med å få flere flyktninger i jobb/starte egen bedrift er til stede. En blanding av gruppen virker fornuftig slik at deltakerne får flere å spille på og større nettverk.</p>
Forskningsgrad	5	<p>Prosjektet har forholdsvis høy forskningsandel, og de forventer å skrive både vitenskapelige og populærvitenskapelige artikler. Prosjektgruppen har gjort grundig forarbeid og hentet erfaringer fra blant annet lignende arbeid i Danmark.</p>
Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet	5	<p>Metoden og gjennomføringsdesignet er godt beskrevet, søknaden inneholder beskrivelse av leveranser, men mangler en milepælsplan. Budsjettet er høyt, men det er også mange aktører med og de har forholdsvis høy egenfinansiering.</p> <p>Dette er et følgeforskningsprosjekt basert på intervjuer og observasjoner. En utfordring kan være intervjuene av deltakerne med tolk, men dette er en metode som forskningsteamet har erfaring med. Det er åpenbart at prosjektet vil ha stor nytte av å ha følgeforskere med i gjennomføringen av prosjektet, som vil kunne «ta pulsen» på prosessen og hele tiden melde tilbake til prosjektteamet. Det ligger en risiko i om de vil klare å rekruttere nok deltakere til å kunne gjennomføre tilbudet og til å kunne gi et godt nok forskningsgrunnlag. En kunne tenke seg noen refleksjoner rundt etiske og metodiske utfordringer i forhold til å intervju flyktninger. Det er noe uklart hvordan samarbeidspartnerne skal bidra inn i prosjektet. Beskrivelsen av de ulike bidragsytternes rolle og ansvar i gjennomføringen av entreprenørskapsopplæringen mangler (det blir vist til en annen søknad om utviklingsmidler sendt IMDI, HFK og FMH hvor dette antagelig framkommer).</p> <p>Det blir vist til at prosjektet skal bygge på erfaringer fra en annen pågående utprøving i kommunen; Kvinnesporet. Søknaden kunne ha gått nærmere inn på hvordan de to prosjektene sammenfaller og kan dra nytte av hverandre.</p>
Gjennomføringsevne	6	<p>Faglig og administrativ ledelse vurderes som svært god. Organisasjon og administrasjon virker bra og motivert for å gjennomføre prosjektet på en meget god måte. Partnerskapet er bra sammensatt.</p>
Forskningens innovasjonsrelevans	A	<p>Prosjektets forskningsresultater framstår som svært viktige for å realisere innovasjonen også i andre kommuner. Resultatene kan si oss noe om denne metoden er hensiktsmessig når det kommer til kvalifisering av deltakere i introduksjonsprogram mot utdanning og arbeid. Erfaringene vil si oss noe om hvordan et slik løp skal organiseres og gjennomføres fra begynnelse til slutt.</p>
Samlet vurdering fra fageksperten/panelet RFF IPN/IPO	5	<p>Søknaden framstår som godt gjennomarbeidet. Målet med prosjektet er å utvikle et alternativt introduksjonsprogram med vekt på entreprenørskap, empowerment, samt funksjonell norskopplæring. Det er organiseringen av introduksjonsprogrammet som her er innovasjonselementet. Erfaringene som gjøres og dokumenteres, vil kunne være med å gi ny kunnskap om hvordan kvalifisere flyktninger på en mer målrettet måte, samt øke overgangen til arbeid og utdanning.</p>

	<p>Regjeringens integreringspolitikk ønsker å legge til rette for standardiserte elementer innen introduksjonsprogrammet. Dette prosjektet gir innspill til en alternativ måte å løse denne standardiseringen på - særlig med tanke på den arbeidsrettede delen av introduksjonsprogrammet.</p> <p>Isolert sett er dette et prosjekt som opplagt vil være nyttig for Meland kommune som har satt i gang et mer omfattende innovasjonsarbeid. Erfaringene fra utprøvingen vil også ha stor verdi for andre kommuner som ønsker å prøve ut etablereroppfølging som en del av introduksjonsprogrammet. Det er imidlertid noen barrierer som gjør at det ikke vil være så enkelt å gjennomføre tilsvarende innovasjon i andre kommuner, da først og fremst økonomiske og tidsmessige begrensninger knyttet til opplæring av lærere. Søknaden hadde styrket seg ved å reflektere litt rundt utfordringer knyttet til oversettelse og spredning av innovasjonen.</p>
--	--

7: Fremragende, 6: Svært godt, 5: Meget godt, 4: Godt, 3: Mindre godt, 2: Svakt, 1: Dårlig

A: Meget godt, B: Godt, C: Svakt

* RFF VESTLANDET gjer merksam på at kommentarane frå ekspertane ikkje representerer heile diskusjonen rundt kvart kriterium. Dei er eit samandrag av det som vart sagt og er meint som innspel til søkjar i det vidare arbeidet. Kommentaraner er notert av administrasjonen og ikkje forankra hos ekspertane. Eventuelle feil og misforståingar i kommentarane er derfor administrasjonen sitt ansvar.

ØVRIGE VURDERINGER

Prosjektet er regionalt relevant og i tråd med utlysinga. Det har en tydelig verdi for kommunar, som er på stadig søken etter korleis introduksjonsprogrammet kan legge til rette for at det i større grad bidrar til å skaffe arbeid til flyktningar.

Søknaden er vurdert å vere solid på forskingsdelen, til tross for nokre metodiske utfordringar. Forskinga er viktig for innovasjonen. Partnerskapen bak søknaden er sterkt og prosjektet er godt forankra i kommunen. Spanande at Meland har tatt utfordringa med å prøve ut nye modellar. Innovasjonsdelen er likevel vurdert å vere noko svakare.

Prosjektet er stort. Kommunen finansierer mesteparten av sine kostnader, HVL 50% av sine. I etterkant av søknadsfristen har sekretariatet fått informasjon om at Meland har fått utviklingsmidlar frå Fylkeskommunen, IMDI og Fylkeskommunen til å starte opp den nye introduksjonsordninga og tilsette ein prosjektkoordinator på heiltid, noko som ikkje var avklart på søknadstidspunktet.

Ingen spesielle kommentarar til desse punkta: «Addisjonalitet», «Formidling og kommunikasjon», «Etikk», «Miljøkonsekvensar for ytre miljø» og «Rekruttering av kvinner, kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv».

Samla sett er prosjektet vurdert å vere spesielt interessant og viktig for kommunal sektor.

KONKLUSJON

Søknaden: Bevilges

BUDSJETTVEDTAK (i hele 1000 kr) Inntil støttebeløp: 2 999